

PROGRAM ROZWOJU LOKALNEGO

**Stan miasta.
Najważniejsze problemy
i potencjały Przemysła.**

Spis treści

Specyfika miasta	3
Wymiar gospodarczy	3
Wymiar społeczny	7
Wymiar środowiskowy	10
Wymiar przestrzenny	12
Wymiar finansowania rozwoju miasta	14
Wymiar kulturowy.....	16
Wymiar inteligentnego zarządzania miastem.....	18

Specyfika miasta

Miasto Przemyśl zlokalizowane jest we wschodniej części województwa podkarpackiego, w odległości ok. 78 km od Rzeszowa, natomiast od granicy z Ukrainą dzieli go zaledwie 12 km (przejście piesze i samochodowe w miejscowości Medyka). W przypadku miast leżących na pograniczu, ich rozwój kształtowany jest zarówno przez zjawiska zachodzące w ojczyźnie jak i w kraju sąsiednim, w szczególności za sprawą **wzmoczonego ruchu przygranicznego ludności oraz transportu transgranicznego**. Dodatkowo położenie miasta u podnóży Bieszczadów stanowi niewątpliwą **atrakcję pod względem turystycznym oraz krajobrazowym**. Przemyśl w ujęciu administracyjnym jest **miastem na prawach powiatu grodzkiego oraz siedzibą władz powiatu przemyskiego** (powiatu ziemskiego). Od wschodu i zachodu miasto graniczy z gminą wiejską Przemyśl, od południowego zachodu z Gminą Krasieczyn, a od północy z Gminą Żurawica, natomiast od północnego wschodu z Gminą Medyka. Historycznie na rozwój Przemyśla wpływ miało jego położenie geograficzne, które przełożyło się na specyficzne funkcje jakie to miasto pełni dla regionu, **będąc ośrodkiem administracyjnym o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, znaczącym ośrodkiem handlowo-usługowym, ważnym węzłem komunikacyjnym, a także ośrodkiem kulturalno-naukowym i turystycznym**.

Diagnoza poszczególnych wymiarów Przemyśla została opracowana na tle innych miast mających podobną liczbę mieszkańców, czy zbliżoną dynamikę rozwoju. Miasta referencyjne zostały dobrane według wskazań Monitora Rozwoju Lokalnego (MRL). Jako miasta referencyjne do Przemyśla przyjęto: Białą Podlaską, Chełm, Krosno, Nowy Sącz, Tarnobrzeg, Tarnów i Zamość.

Wymiar gospodarczy

Problemy miasta Przemyśla identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Przemyśl jest miastem słabiej rozwiniętym gospodarczo niż pozostałe miasta wchodzące w skład grupy porównawczej.
2. W latach 2014-2018 rozwój gospodarczy Przemyśla przebiegał wolniej na tle miast grupy porównawczej.
3. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1 000 mieszkańców w 2018 r. wyniósł w Przemyślu 105, mimo tego, że wzrósł w stosunku do roku bazowego (2014) o ponad 8%, to w relacji do miast grupy porównawczej wskaźnik kształtował się niekorzystnie, gorszą sytuację w omawianym zakresie odnotowały jedynie miasta Chełm i Tarnobrzeg.
4. Wskaźnik dotyczący wpływów JST z tytułu udziału we wpływach BP z PIT przypadających na 1 000 os. w wieku od 18 lat (średnia 3-letnia) dowodzi o niewielkim w porównaniu

do grupy porównawczej udziale podatku dochodowego odprowadzanego przez osoby fizyczne z Przemysła, w tym także osoby prowadzące działalność gospodarczą.

5. Dostępność wykwalifikowanej siły roboczej w Przemysłu wyrażona wskaźnikiem zmiany liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym w ostatnich pięciu latach (- 4,8 w 2018 r.), dowodzi o niesprzyjających warunkach społecznych, co wpływa także na sytuację gospodarczą panującą w mieście - na tle miast grupy porównawczej gorzej wypada jedynie miasto Chełm.
6. Podobnie, dostępność zasobów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej, w porównaniu do sytuacji w grupie porównawczej, Przemysł wypada niekorzystnie. Wskaźnik potencjału siły roboczej wyrażony różnicą liczby ludności w wieku 10-24 i 50-64 na 1 000 mieszkańców jest ujemny (-69,4), co świadczy o dużym deficycie siły roboczej osób młodych.
7. Kwota wydatków inwestycyjnych przypadająca na 1 mieszkańca (średnia 3-letnia) pokazuje niekorzystną sytuację Przemysła na tle miast grupy porównawczej. Na przestrzeni lat 2014-2018 nastąpił duży spadek wydatków inwestycyjnych miasta (- 68%), co związane może być z zakończeniem realizacji kapitałochłonnych inwestycji, a także niewielkimi dochodami własnymi miasta oraz relatywnie wysokim udzialem wydatków o charakterze bieżącym.
8. Przychody z tytułu udziału we wpływach BP z PIT na 1 mieszkańca z roku na rok wzrastają, jednak ich poziom w porównaniu do miast grupy porównawczej jest znacznie niższy i wykazuje wolniejszy przyrost.
9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańców wzrasta wolniej i jest znacznie niższe niż w miastach grupy porównawczej, co może świadczyć o mniejszej zamożności mieszkańców Przemysła.
10. Przemysł wyróżnia się negatywnie na tle miast grupy porównawczej pod względem liczby bezrobotnych zarejestrowanych do 25 roku życia na 1000 mieszkańców.

Główne problemy miasta Przemysła:

1. Relatywnie wysoki odsetek osób starszych utrzymujących stosunek pracy – w 2017 r. wynosił 15%.
2. Niski odsetek osób młodych zakładających własną działalność gospodarczą.
3. Niskie przeciętne wynagrodzenia za pracę.
4. Osoby bezrobotne w Przemysłu w 2019 r. stanowiły 8% ludności w wieku produkcyjnym, była to wartość znacznie wyższa od wartości wojewódzkiej (5,8%).

5. Bezrobocie w Przemysłu dotyka głównie osób młodych w wieku 25-34 lat oraz osób w wieku 35-44 lat.
6. Zjawisko bezrobocia rejestrowanego – w szczególności długotrwałego.
7. Niższy udział nowo rejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w Przemysłu (4,6%) od wskaźnika dla województwa podkarpackiego (5,7%).
8. Przeciętna atrakcyjność inwestycyjna - ograniczone możliwości rozwijania działalności gospodarczej ze względu na uwarunkowania terenowe (zalewowe, osuwiskowe, brak wolnych terenów pod inwestycje).
9. Szara strefa handlu przygranicznego.

Potencjały identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Przedsiębiorczość mieszkańców Przemysłu w relacji do średniej grupy porównawczej jest słabsza, jednak wykazuje tendencję wzrostową, o czym świadczy wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 1 000 mieszkańców – cechuje go jedna z wyższych dynamik spośród analizowanych miast.
2. Liczba wyrejestrowań z REGON na 1 000 mieszkańców (średnia 3-letnia) w 2018 r. wzrosła w stosunku do roku bazowego o 18%, jednak na tle miast grupy porównawczej sytuacja Przemysłu kształtuje się relatywnie dobrze.
3. W zakresie wskaźników dotyczących wielkości bezrobocia w Przemysłu obserwuje się niewielką poprawę, w szczególności jeżeli chodzi o dynamikę zmian względem zmiany sytuacji w grupie porównawczej. Z roku na rok maleje liczba bezrobotnych z wykształceniem podstawowym, a także osób zarejestrowanych jako bezrobotne długotrwale.

Potencjały miasta Przemysłu:

1. W badanym okresie 2014-2018 nastąpił w Przemysłu wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 5,11%.
2. Przemysł stanowi istotny ośrodek usług medycznych i edukacyjnych.
3. Kluczowe przedsiębiorstwa:
  - "INGLOT" Spółka z o.o. – producent kosmetyków,
  - Kazar Footwear Sp. z o.o. – producent markowego obuwia,
  - Fibris SA – producent płyt piłśniowych,
  - Zakłady Automatyki POLNA SA - producent sprzętu do sterowania procesami przemysłowymi,
  - SANWIL Polska Sp. z o.o. – producent skór ekologicznych i materiałów powlekanych,

- PPMiU Plasmet - największy producentem narzędzi do pras krawędziowych w Polsce
  - HENSFORT Sp. z o.o. - producent stolarki okiennej i drzwiowej
  - Fabryka Aparatury Elektromechanicznej FANINA S.A. – producent wyrobów elektrotechnicznych i podzespołów maszynowych
4. Otoczenie instytucjonalne biznesu:
    - Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK WISŁOSAN,
    - Przemyska Agencja Rozwoju Regionalnego,
    - Przemyska Kongregacja Kupiecka,
    - Przemyskie Stowarzyszenie Kupieckie,
    - Cech Rzemiosł Różnych.
  5. Przemysł jest najbliżej położonym, znaczącym ośrodkiem gospodarczym przy granicy z Ukrainą.
  6. Na terenie miasta znajduje się 100 ha objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzeni, w tym o przeznaczeniu na tereny inwestycyjne - 76 ha w ramach podstrefy Tarnobrzeskiej SSE „EURO-PARK WISŁOSAN” (TSSE).
  7. Miasto posiada w swoim zasobie 235 lokali użytkowych o powierzchni 13 901 m².
  8. Liczne organizacje pozarządowe.
  9. Potencjał kadrowy Przemysła wyrażony liczbą pracujących w 2018 r. na 1 000 ludności (278) był korzystniejszy od wskaźnika dla województwa podkarpackiego (217).
  10. Stopa bezrobocia w Przemysłu sukcesywnie spada, w 2019 r. wyniosła 10,3%, jest jednak nieco wyższa od stopy bezrobocia w województwie podkarpackim (7,9 w 2019 r.).
  11. W okresie 2015-2019 liczba bezrobotnych w Przemysłu spadła o 30%.

Wymiar społeczny

Problemy miasta Przemyśla identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Niekorzystne saldo migracji, więcej osób opuszcza miasto niż się w nim osiedla, szczególnie dotyczy to osób młodych w wieku 15-39 lat.
2. Spadek liczby mieszkańców w analizowanym okresie, najbardziej niekorzystny wymiar na tle miast grupy porównawczej (2014-2018).
3. Duży wzrost osób w wieku 65+ - wysoki współczynnik starości, do tego w Przemyślu odnotowuje się wyższą dynamikę wzrostu tego współczynnika na tle miast grupy porównawczej.
4. Ujemny przyrost naturalny, parametr ten systematycznie pogłębia się na przestrzeni badanego okresu (2014-2018). Liczba urodzeń żywych na 1 000 ludności niższa w stosunku do średniej w grupie porównawczej, ale w tym zakresie wykazuje się nieznacznie wyższą dynamikę wzrostu w stosunku do innych miast.
5. Duże obciążenie demograficzne w Przemyślu, wysoka liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym, wysoka dynamika wzrostu na tle pozostałych miast.
6. Wobec liczby mieszkańców w wieku 25-34 na 1 000 ludności sytuacja Przemyśla jest gorsza od średniej w grupie porównawczej, jednak widoczna jest pozytywna dynamika na tle miast referencyjnych.
7. Przemyśl wypada gorzej na tle miast grupy porównawczej w zakresie wpływów JST z tytułu udziału we wpływach BP z PIT przypadających na 1 mieszkańca, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto i dochodów od osób fizycznych z podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego przypadających na 1 000 osób w wieku od 18 lat.
8. Dla przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto najlepszą sytuację w grupie ma Krosno, ale i ono plasuje się w pozycji gorszej w stosunku do liderkiej wśród innych miast porównawczych w Polsce. W analizowanej grupie żadne z miast nie uplasowało się w strefie miast będących liderami w kategorii wysokości zarobków brutto.

Główne problemy miasta Przemyśla:

1. Spadek liczby mieszkańców o 8% przez ostatnie dziesięć lat (2009-2018).
2. Ujemne saldo przyrostu naturalnego (2009-2018), zjawisko to pogłębia się, dodatkowo skala zjawiska niekorzystna na tle województwa podkarpackiego (dla Przemyśla różnica na niekorzyść o 3,03 pp w stosunku do danych dla województwa).

3. Niekorzystne saldo migracji ludności, więcej osób wyjeżdża z miasta niż się w nim osiedla, w tym przypadku także dane dotyczące miasta wypadają gorzej na tle województwa (różnica na o 5.5 pp).
4. Starzejące się społeczeństwo, w badanym okresie (2009-2018) konsekwentny wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym (2009 – 16,9% do 24,3% w 2018 r.) W stosunku do zmniejszających się liczebnie grup w wieku przedprodukcyjnym (z 18,5% w 2009 do 16,1% w 2018 r.) i produkcyjnym (64,6% w 2009 spadek do 59,6% w 2018 r.).
5. Więcej kobiet niż mężczyzn w wieku 45+, zalecana profilaktyka zdrowotna wśród mężczyzn w ramach prowadzenia polityki społecznej.
6. Pomoc społeczna najczęściej dotyczy osób bezrobotnych, ubogich, dotkniętych długotrwałą lub ciężką chorobą oraz osób z niepełnosprawnościami.
7. Wśród młodych aktywnych zawodowo najmniejszy odsetek prowadzi działalność gospodarczą (niewiele ponad 2%), niski poziom przedsiębiorczości w tej grupie wiekowej.
8. Osoby w wieku przedemerytalnym znacznie częściej niż młodzi prowadzą działalność gospodarczą (prawie 14%), nierównomierny poziom wymiany pokoleniowej na rynku pracy w grupie przedsiębiorców.
9. W 2018 r. wysokość kwot zaliczek na podatek – działalność gospodarcza w grupie wiekowej emerytalnej przewyższała kwotowo grupę w wieku przedemerytalnym. Najwyższy poziom przedsiębiorczości w grupie wiekowej, która praktycznie już jest poza rynkiem pracy.
10. Najwyższe zarobki przypadają na grupy przedemerytalną i emerytalną, mediana około 3 100 zł brutto, niskie zarobki wśród młodych i w średnim wieku mogą powodować zniechęcenie i poszukiwanie zatrudnienia na innych, bardziej atrakcyjnych rynkach pracy.

Potencjały identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Stworzenie programu naprawczego, aby w Przemysłu zatrzymać jak najwięcej ludzi co przede wszystkim odnosi się to do osób w młodym wieku.
2. Przemysł najlepiej wypada w ramach udziału wydatków na dotacje do organizacji pożytku publicznego. Parametr ten znajduje się w strefie liderów i jednocześnie rozwój w tym zakresie następuje szybciej w porównaniu do innych miast.
3. W przypadku kwoty wydatków na dotacje kierowane do organizacji pożytku publicznego Przemysł wypada najlepiej na tle miast referencyjnych. W tej kwestii Przemysł plasuje się w pozycji lidarskiej i rozwój następuje szybciej od porównywanych miast.

Potencjały miasta Przemysła:

1. Zrównoważony rynek pracy w podziale na płeć.

2. Mediana zarobków zbliżona pomiędzy mężczyznami i kobietami (z niewielką różnicą na korzyść kobiet, wyrównane szanse w podziale na płeć).
3. Najlicniejsza grupa wśród osób pracujących w wieku 25-54 lata (55%) z medianą zarobków 3 000 brutto.
4. Bardziej korzystny wskaźnik pracujących na 1 000 ludności dla Przemysła w stosunku do całego województwa (2014-2018 r.).
5. Możliwość stworzenia atrakcyjnych warunków pracy dla młodych aby ich zatrzymać w mieście.
6. Pozyskanie osób w wieku produkcyjnym z ościennych gmin i miejscowości, bądź z innych miejsc w kraju, którzy mogliby podjąć pracę i osiedlić się w Przemysłu.

Wymiar środowiskowy

Problemy miasta Przemyśla identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Masa zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych przypadająca na 1 mieszkańca Przemyśla w 2018 r. wyniosła 237 kg, była znacząco większa niż średnio w województwie podkarpackim (132 kg), w porównaniu do miast grupy porównawczej także plasuje się niekorzystnie.
2. Niska efektywność recyklingu – niekorzystny wskaźnik udziału odpadów poddanych odzyskowi w odpadach wytworzonych w ciągu roku.

Główne problemy miasta Przemyśla:

1. Postępujące zmniejszanie się powierzchni terenów biologicznie czynnych spowodowane intensyfikacją zabudowy, zwłaszcza na terenach nowych osiedli mieszkaniowych.
2. Znaczna część obszarów przyrodniczych to tereny zagrożone powodzią Q1% oraz tereny osuwiskowe.
3. Łączna powierzchnia terenów zielonych w Przemyślu wynosi około 400 ha, co stanowi jedyne 9% całkowitej powierzchni miasta.
4. Duże zróżnicowanie własnościowe lasów, utrudniające ochronę lasów i racjonalną gospodarkę leśną.
5. Niewystarczający udział terenów zieleni urządzonej w jednostkach zurbanizowanych.
6. Trudna dostępność lasów i małe ich wykorzystanie do rekreacji.
7. Odpady zebrane selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów stanowiły w 2018 r. 10,4%, w przypadku województwa podkarpackiego 30,5%.
8. W Przemyślu dochodzi do przekroczeń dopuszczalnej normy emisji PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu ze źródeł komunalnych i komunikacyjnych.

Potencjały identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Korzystne wskaźniki Przemyśla w zakresie emisji zanieczyszczeń i ścieków na tle pozostałych miast grupy porównawczej.
2. Jedna z lepszych sytuacji w porównaniu do pozostałych miast grupy porównawczej w zakresie zanieczyszczeń pyłowych emitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe na 1 km² powierzchni powiatu w ciągu roku.

Potencjały miasta Przemyśla:

1. System przyrodniczy miasta tworzą tereny leśne, tereny porośnięte zielenią wysoką, pas zieleni wzdłuż koryta Sanu i Wiaru, parki miejskie, cmentarze, szańce, forty wewnętrznego pierścienia

Twierdzy Przemyśl, tereny ogródków działkowych, tereny zieleni na stokach o znacznym spadku, doliny stałych i okresowych cieków wodnych.

2. Najcenniejsze przyrodniczo obszary na terenie miasta objęte są ochroną prawną w formie: 1 parku krajobrazowego, 1 obszaru chronionego krajobrazu, 2 rezerwatów przyrody, 1 stanowiska dokumentacyjnego, 34 pomników przyrody.
3. Udział obszarów prawnie chronionych w Przemyślu stanowi 44,9% całkowitej powierzchni miasta.
4. Zielenią miejską w Przemyślu tworzą: 4 parki o powierzchni 58,4 ha, 23 Rodzinne Ogrody Działkowe o powierzchni 259,22 ha, 19 cmentarzy o powierzchni 36,10 ha, 7 zieleńców o powierzchni 4,1 ha, zielenią osiedlową o powierzchni 59,8 ha, zielenią uliczną o powierzchni 4,0 ha, zielenią forteczną.

Wymiar przestrzenny

Problemy miasta Przemyśla identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Wskaźnik liczby ludności na 1 km² powierzchni miasta niekorzystny na tle miast grupy porównawczej i dodatkowo Przemyśl zwiększa dystans wobec pozostałych miast.
2. Wzrastająca liczba inwestycji realizowanych na podstawie decyzji o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców - w 2018 r. wskaźnik ten dla Przemyśla był wyższy w stosunku do średniej i mediany całej grupy porównawczej.

Główne problemy miasta Przemyśla:

1. Stale niewystarczający udział powierzchni miasta objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
2. Istnienie obszarów o słabej dostępności infrastruktury technicznej.
3. Niska estetyka przestrzeni publicznych.
4. Niewystarczająco zagospodarowane przestrzenie publiczne o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym (dolina Sanu).
5. Zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej, dziedzictwa kulturowego.
6. Słabe skomunikowanie terenów mieszkaniowych w mieście.
7. Ograniczone możliwości poruszania się po mieście na rowerze.
8. Liczne bariery architektoniczne występujące w przestrzeni miejskiej.

Potencjały identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Polepszająca się sytuacja Przemyśla w zakresie udziału powierzchni miasta objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w stosunku do sytuacji pozostałych miast grupy porównawczej.
2. Przemyśl wypada lepiej na tle większości miast grupy porównawczej co do długości czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej przypadającej na 100 osób korzystających z sieci (m/osoba) w mieście. Pod tym względem tylko Zamość wykazuje się lepszą sytuacją w porównaniu do Przemyśla.

Potencjały miasta Przemyśla:

1. Pod wpływem burzliwej historii miasta, różnorodności kultur zabudowa Przemyśla jest niezwykle zróżnicowana.
2. Niezwykłe zagęszczenie zabytkowych budowli w mieście o charakterze świeckim jak i sakralnym.

3. Położenie miasta na szlaku III Transeuropejskiego Korytarza Transportowego z Berlina do Kijowa, w którym Przemyśl jest ostatnim miastem w Unii.
4. Drugorzędne uwarunkowania dla rozwoju Przemyśla w rozpatrywanej skali europejskiej dzięki położeniu miasta na trasie III korytarza międzynarodowego ruchu transportowo-komunikacyjnego o kierunku zachód-wschód pomiędzy Niemcami i Ukrainą oraz przebieg pasma Karpat, jako obszaru chronionego przyrodniczo.
5. Siedziba wielu instytucji szczebla administracji rządowej, samorządowej, hierarchii kościelnej.
6. Przemyśl jako subregion spełnia funkcje ośrodka restrukturyzacji gospodarczej, ośrodka aktywności społeczno – gospodarczej, ośrodka rozwoju turystyki i wypoczynku oraz ośrodka rozwoju szkolnictwa wyższego.
7. Rosnący poziom pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego przekłada się na zwiększenie kontroli nad zagospodarowaniem przestrzennym i zachowaniem ładu urbanistyczno-architektonicznego na terenie miasta.

Wymiar finansowania rozwoju miasta

Problemy miasta Przemyśla identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Spadek udziału dochodów majątkowych w dochodach ogółem znacznie intensywniejszy niż w przypadku średniej grupy miast porównawczych, co oznacza ograniczenie pozyskiwanych zewnętrznych środków na działalność inwestycyjną. W dalszej perspektywie może to wymagać konieczności finansowania działań inwestycyjnych ze środków bieżących. Widać to również we wskaźniku obrazującym poziom finansowania wydatków majątkowych dochodami majątkowymi, który obecnie wykazuje wartość wyższą niż średnia grupy miast porównawczych, jednak dysproporcja ulega zmniejszeniu w analizowanym okresie.
2. Spadek dochodów majątkowych ma wpływ na wydatki majątkowe, które ulegają zmniejszeniu, co widoczne jest przy analizie ich udziału w ogólnych wydatkach Przemyśla. W 2014 roku 21% wydatków Przemyśla stanowiły wydatki majątkowe, natomiast obecnie (2018 r.) jest to jedynie 6,6%, podczas gdy średnia dla grupy miast porównawczych wynosi 12,31%.
3. Kwota wydatków majątkowych przypadająca na 1 mieszkańca spada i to szybciej niż w miastach grupy porównawczej.
4. Przychody z tytułu udziału we wpływach BP z PIT na 1 mieszkańca z roku na rok wzrastają, jednakże ich poziom w porównaniu do grupy miast porównawczych jest znacznie niższy i wykazuje wolniejszy przyrost.
5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańców wzrasta wolniej i jest znacznie niższe niż w miastach grupy porównawczej, co może świadczyć o mniejszej zamożności mieszkańców Przemyśla.
6. Dochody od osób fizycznych z podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego przypadające na 1 000 osób również wykazują podobną tendencję.

Główne problemy miasta Przemyśla:

1. W analizowanym okresie (2014-2018) udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem zawierał się w przedziale od 21,44% w 2014 r. poprzez 4,31% w 2016 roku do 10,04% w 2018 r.

Potencjały identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Kwota dochodu ogółem przypadająca na 1 mieszkańca wzrasta, co ukazuje pozytywną tendencję, jednak wzrost ten przebiega wolniej niż w grupy miast porównawczych.
2. Przemyśl charakteryzuje wyższy poziom pozyskania środków UE na działania inwestycyjne majątkowe w porównaniu do grupy miast porównawczych, jednakże zauważa się spadek tej przewagi w analizowanym okresie.

3. Analiza zadłużenia Przemysła wskazuje na poprawę sytuacji w tym zakresie. Poziom zadłużenia przypadający na 1 mieszkańca w analizowanym okresie był wyższy niż w przypadku grupy miast porównawczych, jednakże wykazuje znaczną tendencję spadkową, podczas gdy średnia dla miast wzrasta. Również analogiczną pozytywną tendencję wykazuje wskaźnik obrazujący relację kwoty zadłużenia w danym roku do dochodów ogółem.
4. Analizując wskaźniki dot. relacji nadwyżki operacyjnej do kwoty dochodów bieżących oraz nadwyżki przypadającej na 1 mieszkańca zauważyć można duży potencjał inwestycyjny Przemysła. Oba wskaźniki w przypadku jednostki samorządu terytorialnego są niższe niż średnia dla grupy miast porównawczych, jednakże wykazują tendencję wzrostową, co wskazuje na zdolność do ponoszenia większych wydatków inwestycyjnych oraz możliwość zaciągania długu i zwiększania wydatków bieżących.

Potencjały miasta Przemysła:

1. Brak zewnętrznych środków finansowania inwestycji w postaci dofinansowanie z UE przekłada się na konieczność wykorzystania innych źródeł finansowania – kredytów, pożyczek lub wygenerowanych środków własnych. Zarówno analiza zadłużenia jak i analiza wysokości kapitału obrotowego wskazuje, że możliwości realizacji działań rozwojowych przy wykorzystaniu tych źródeł w przypadku Przemysła są realne
2. W analizowanym okresie 2014-2018 dochody budżetowe Przemysła wzrastały szybciej niż wydatki. W 2014 roku budżet wykazywał ponad 8,9 mln deficyt, natomiast w 2018 roku zamknął się znaczną nadwyżką finansową – ponad 12 mln zł.
3. Dochody na 1 mieszkańca przewyższają wydatki na 1 mieszkańca. Głównym źródłem dochodów są dochody własne, natomiast głównym źródłem dochodów własnych jest udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (stanowi ponad 40,9% dochodów własnych).

Wymiar kulturowy

Problemy miasta Przemyśla identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Znaczne niedoinwestowanie w zakresie wydatków na kulturę i dziedzictwo narodowe przypadające na 1 mieszkańca w porównaniu do wydatków pozostałych miast grupy porównawczej. Nieco lepsza, aczkolwiek porównywalna sytuacja w zakresie wydatków na kulturę fizyczną, sport i rekreację.

Główne problemy miasta Przemyśla:

1. Niewystarczająco wykorzystany potencjał zasobów kulturowych miasta.
2. Brak rozpoznawalności Przemyśla jako miasta przyciągającego do siebie poprzez wydarzenia kulturalne znaczącej wagi / doniosłe.
3. Organizacje i instytucje zajmujące się promocją kultury i sportu nie posiadają zaplecza fachowców, którzy biegłe poruszają się w zakresie pozyskiwania funduszy na działalność.
4. Brak imprez o zasięgu ponadregionalnym, które jednocześnie pełniłyby funkcję promocji dla miasta.

Potencjały identyfikowane na tle miast grupy porównawczej:

1. Przemyśl pozytywnie wypada na tle pozostałych miast w kontekście liczby osób odwiedzających filharmonie, muzea, wystawy oraz koncerty na 1.000 mieszkańców.

Potencjały miasta Przemyśla:

1. Współpraca pomiędzy władzami miasta i organizacjami zajmującymi się działalnością kulturalną - działania Pełnomocnika Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych, coroczny program współpracy, włączanie się miasta w pomoc przy organizacji imprez przez instytucje i organizacje pozarządowe.
2. Wiele zabytków w mieście stanowi atrakcję turystyczną oraz przydaje świetności miastu – długa i burzliwa historia, wpływy wielu kultur.
3. Pieczę i finansowaniem kultury w mieście zajmują się instytucje o szczeblu rządowym i samorządowym.
4. W mieście działa wiele różnych zespołów amatorskich, klubów osiedlowych, instytucji i stowarzyszeń zajmujących się krzewieniem kultury w mieście.
5. Ciekawa i szeroka oferta imprez organizowanych w mieście. różnorodność tematyczna (taniec, śpiew, muzyka, hobby, satyra, film, teatr, itp.), skierowana do wszystkich grup wiekowych.
6. Stałe imprezy o charakterze wizerunkowym mające na celu promocję szeroko rozumianego dziedzictwo kulturowego miasta.

7. Doroczne nagrody przyznawane przez Prezydenta Przemysła za działalność na rzecz krzewienia kultury w mieście.
8. 8 bibliotek w tym placówki dostosowane do osób poruszających się na wózku inwalidzkim oraz dla osób słabo- albo niewidzących.

Wymiar inteligentnego zarządzania miastem

Główne problemy miasta Przemyśla:

1. Brak zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej i gminnej.
2. Brak alternatywnych środków transportu zintegrowanych z ruchem miejskim – rower miejski lub inne podobne środki lokomocji zlokalizowane w pobliżu parkingów gdzie można by zostawić samochód.
3. Zbyt mała ilość ścieżek rowerowych, aby móc spokojnie i bezpiecznie poruszać się rowerem w dowolnym, wybranym kierunku w mieście.

Potencjały miasta Przemyśla:

1. Przygotowano raport na temat obecnego stanu miasta wraz ze wskazaniem dróg i kierunków wdrażania inteligentnych rozwiązań i ich rozwoju w różnych obszarach działania jako solidna wytyczna do dalszych działań.
2. Wysoki stopień cyfryzacji procesów wewnątrz Urzędu Miejskiego wdrożone: System Elektronicznego Obiegu Dokumentów oraz Systemy Dziedzicowe wspomagające realizację e-usług co podnosi gotowość procesową Urzędu Miejskiego do Smart City.
3. Możliwość podniesienia efektywności i uzyskanie efektu synergii w zarządzaniu miastem, zwiększenie bezpieczeństwa w mieście oraz obniżenie kosztów eksploatacyjnych np. Oświetlenie miejskie, zakupy grupowe usług i systemów teleinformatycznych.
4. Pilotażowe wdrożenia posłużą do zdobywania doświadczeń i przetarcia szlaków dla kolejnych zakresów zastosowania tego typu rozwiązań w ramach: gospodarki odpadami, monitoringiem energetycznym, oświetleniem miejskim, śledzeniem lokalizacji, wykrywaniem przecieków w instalacjach, a także inteligentne systemy parkingowe.
5. Świadomość po stronie władz miasta co do szybkiego rozwoju technologii i konieczności wprowadzenia inteligentnych rozwiązań do zarządzania miastem opierających się na synergii i integracji z możliwością przekazywania danych w czasie rzeczywistym.
6. Uczestnictwo w projekcie w ramach konkursu dla samorządów „HUMAN SMART CITIES. Inteligentne miasta współtworzone przez mieszkańców”. Tytuł projektu: „Safe City – bezpieczne miasto Przemyśl, jako element koncepcji Smart City”.
7. Dostrzeganie potencjału Open Data przez Władze Miasta poprzez publikację otwartych danych w ramach rządowego programu otwartych danych: www.dane.gov.pl
8. Pilotażowe wdrożenia nowatorskich rozwiązań, które zostały uwieńczone sukcesem - instalacja inteligentnego monitoringu miejskiego zintegrowanego z nowoczesnym, energooszczędnym oświetleniem ulicznym, stały elektroniczny monitoring stanu wody w rzekach, wielozadaniowa aplikacja mobilna „Miasto Przemyśl”, Monitoring jakości powietrza.